

Küresel risk iřtahu pozitif bir seyir izliyor

Küresel riskli varlıklara olan talep haftanın son gününü yükselişle tamamladı. ABD’de Eylül ayında tarım dışı istihdam beklentilerin üzerinde artış gösterdi ve iř gücü piyasalarına dair olumlu sinyaller verdi. Tarım dışı istihdam verileri sonrası ABD’de ekonomik aktiviteye dair iyimser beklentiler güçlendi ve risk iştahını destekledi. Avrupa Merkez Bankası (ECB) Başkan Yardımcısı Luis de Guindos, enflasyon konusunda gelen olumlu verilere rağmen zafer ilan etmek için henüz erken olduğunu belirtti. Bir diğer ECB üyesi Francois Villeroy de Galhau, ECB’nin Ekim toplantısında faiz oranlarını muhtemelen düşüreceğini belirtti. Tarım dışı istihdam verileri sonrası Fed’in faiz indirimlerinin hızına dair beklentilerin gerilemesiyle ABD 10 yıllık tahvil faizi 13 baz puan artarak %3,98’e yükseldi. Almanya 10 yıllık tahvil faizi de 8 baz puan yükselişle %2,21 seviyesine geldi. Dolar endeksi %0,5 yükselirken, gelişmekte olan ekonomilerin para birimleri ortalamada %0,1 değer kaybetti. MSCI gelişmekte olan ekonomiler hisse senedi endeksinde %0,5, MSCI dünya geneli hisse senedi endeksinde de %0,6 artış görüldü. Brent tipi ham petrolün varil fiyatında %0,6, Avrupa için referans doğal gaz fiyatında da %3,9 artış kaydedildi. Altının ons fiyatı %0,1 geriledi ve Bitcoin %1,4 yükselişle 62 bin 589 dolardan kapandı.

Yurtiçinde finansal varlıklara yönelik risk iřtahu Cuma günü pozitif bir seyir izledi.

TCMB Eylül ayı aylık fiyat gelişmeleri raporunda yıllık enflasyonun enerji ve hizmetlerde daha belirgin olmak üzere tüm ana gruplarda gerilediğini belirtti. Bir önceki ay düşüş sergileyen gıda fiyatlarının Eylül ayında işlenmemiş gıda alt grubu kaynaklı olarak görece yüksek bir artış kaydettiğini ve hizmet grubunda aylık fiyat artışının gücünü korurken, Eylül ayında hizmet enflasyonu üzerinde okula dönüş etkisinin öne çıktığını ifade etti.

Günlük Deđişimler

Dolar/TL	BİST 100
34.25 ▲ 0.4%	9,109 ▲ 2.4%
TR 2Y	TR 10Y
41.30 ▼ -80 bp	29.71 ▲ 22 bp
DXY	MSCI Dünya
102.5 ▲ 0.5%	3,698 ▲ 0.6%
Altın (ons, \$)	ABD 10Y
2,652 ▼ -0.1%	3.98 ▲ 13 bp
Brent (varil, \$)	TTF (MWh, €)
78.1 ▲ 0.6%	40.9 ▲ 3.9%
Bitcoin (\$)	Karbon (ton, €)
62,589 ▲ 1.4%	62.1 ▼ -1.1%

Döviz Kurlarında Günlük Hareket

Dolar/Türk Lirası	0.4%
Dolar/Japon Yeni	1.2%
Dolar Endeksi	0.5%
İngiliz Sterlini/Dolar	0.0%
Dolar/Güney Afrika Randı	-0.1%
JP Morgan GÖÜ Endeksi	-0.1%
Dolar/Brezilya Reali	-0.4%
Dolar/Meksika Pesosu	-0.4%
Euro/Dolar	-0.5%

MSCI Endeksleri (Dolar bazlı, günlük değişim)

MSCI Türkiye	2.2%
MSCI Latin Amerika	1.7%
MSCI Kuzey Amerika	0.9%
MSCI Dünya	0.6%
MSCI GÖÜ	0.5%
MSCI Asya Pasifik	0.2%
MSCI GÖÜ Avrupa	0.1%
MSCI Avrupa	0.0%

Günün Önemli Veri ve Geliřmeleri

Ülke	Veri / Geliřme	Dönem	Piy. Beklentisi	Önceki
Euro Bölgesi	Perakende Satışlar (aylık değişim)	Ağustos	%0,2	%0,1
Türkiye	Hazine Nakit Dengesi (milyar TL)	Eylül		-194,6

Makroekonomik Haber ve Veri Akışı

TCMB Eylül ayı reel efektif döviz kuru verilerini, TÜİK de Eylül ayı mevsim etkilerinden arındırılmış özel kapsamlı tüketici fiyat endeksi (TÜFE) rakamlarını yayımladı. Borsa İstanbul gösterge 100 ve 30 endeksleri Cuma gününü %2,4 yükselişle tamamladı. TL, dolar ve euro eşit ağırlıklı sepet kur karşısında yataya yakın seyretti. Öte yandan, ülke risk primi ve uzun vadeli TL cinsi tahvil faizlerinde artış görüldü.

Yeni günde küresel risk iştahı Cuma gününden kalan eğilimlerle pozitif bir seyir izliyor. Yeni günün ilk saatlerinde makroekonomik veri akışı sakin. Bugün küresel tarafta Euro Bölgesi Ağustos ayı perakende satış verileri açıklanacak. Yurtiçinde ise Eylül ayı hazine nakit dengesi verileri yayımlanacak. Ayrıca, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz başkanlığında Ekonomi Koordinasyon Kurulu toplantısı gerçekleştirilecek.

ABD'de Eylül ayında tarım dışı istihdam artışı beklentilerin üzerinde gerçekleşti. Aylık bazda tarım dışı istihdam Eylül'de 254 bin kişi yükselerek 140 bin kişilik tahminleri geride bıraktı. Temmuz ve Ağustos ayı rakamları da yukarı yönlü revize edildi. İşsizlik oranı sabit kalacağı beklentilerine karşın %4,2'den %4,1'e geriledi. Eylül'de saatlik ortalama kazançlar bir önceki aya göre %0,4 artarken, ücretlerin yıllık artış hızı Ağustos'taki %3,9'dan %4,0'a çıktı.

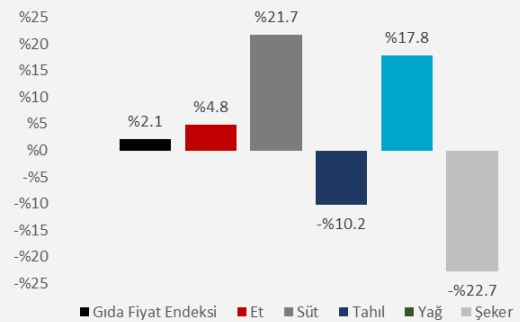
TCMB Eylül ayı reel efektif döviz kuru verilerini yayımladı. TCMB hesaplamalarına göre, tüketici fiyat endeksi (TÜFE) bazlı reel efektif döviz kuru endeksi aylık bazda %0,7 yükseldi. Diğer gelişmekte olan ekonomi para birimleri karşısındaki reel değer kazancı %0,8 olurken, gelişmiş ekonomi para birimleri karşısındaki reel artışı %0,6 olarak gerçekleşti.

TÜİK Eylül ayı mevsim etkilerinden arındırılmış özel kapsamlı TÜFE göstergelerini yayımladı. Buna göre mevsim etkisinden arındırılmış TÜFE aylık bazda %2,80 seviyesinde artış gösterdi. Ağustos ayında yükseliş %2,83 seviyesinde gerçekleşmişti. Eylül'de B endeksinde artış %2,71 ile Ağustos ayı seviyesinde gelirken, C endeksinde aylık artış hızı %2,78'den %2,96'ya yükseldi.

Şirket ve Sektör Haberleri

Gıda ve Tarım Örgütü'nün (FAO) Gıda Fiyat Endeksi Eylül ayında aylık %3,0 artış gösterdi. Bu endeksin Mart 2022'den bu yana kaydedilen en büyük aylık artışı oldu. Gıda fiyatları yıllık ise Eylül 2024'te %2,1 arttı. Yıllık değişim bir önceki ay -%1,1 seviyesinde kaydedilmişti. FAO'nun değerlendirmesine göre endekse dahil edilen tüm emtiaların fiyatlarında bir güçlenme olurken aylık fiyat artış miktarı ürünler arasında farklılık gösterdi. En az artış %0,4 ile ette, en fazla artış ise %10,4 ile şekerde gözlemlendi. Eylül ayında tahıl fiyatlarındaki artışta art arda üç ay düşüşün ardından önemli ihracatçıları olumsuz hava koşulları nedeniyle artış gösteren buğday fiyatları rol oynadı. Süt ürünlerindeki en çok fiyat artışının tam yağlı süt tozu fiyatları olduğu kaydedildi. Okyanusya'da artan üretime rağmen Asya'da ithalat talebinin güçlenmesi bu durumda belirleyici oldu. Şeker fiyatlarında ise Eylül ayında görülen artışlar 2024/2025 dönemine ilişkin erişilebilirlik endişeleri belirleyici oldu. Brezilya'da kuru hava ve Ağustos ayında yaşanan yangınların şeker kamışlarına zarar vermesi üretim beklentilerini kötüleştirerek fiyatlar üzerinde baskı oluşturdu.

Gıda Fiyat Endeksi ve Alt Endeksler Yıllık Değişim Oranı



Kaynak: Gıda ve Tarım Örgütü, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Şirket ve Sektör Haberleri

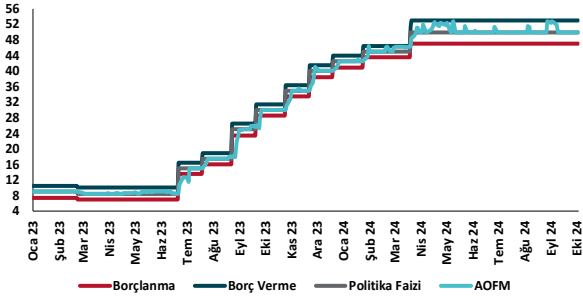
Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanı (YEKA) yönetmeliğinde değişiklik yapıldı. Resmi Gazete’de yayımlanan değişikliğe göre, Enerji İşleri Genel Müdürlüğü tarafından geliştirilen YEKA’lar için halihazır haritalar, enerji potansiyel atlasları, ölçüm verileri, mevcut ve planlanan şebeke altyapısı ile bilimsel çalışmalar kullanılarak kamu ve hazine taşınmazları ile özel mülkiyete konu taşınmazlar üzerinde ön değerlendirmeler yapılacak. İlan edilen Aday YEKA’lar için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nın (ETKB) belirleyeceği kurum ve kuruluşlar tarafından sorgulama yapılacak veya ilan edilen alanlardan uygun görülen Aday YEKA’lar için Çevre Etki Değerlendirmesi süreci başlatılacak. Aday YEKA’nın uygun nitelikte olmadığı değerlendirilmesi veya 2 yıl içerisinde YEKA olarak ilan edilmemesi halinde Aday YEKA niteliği iptal olacak. YEKA yarışması sonrasında, süresi içerisinde önlisans başvurusu yapılmaması durumunda YEKA sözleşmesi feshedilecek ve bağlantı kapasitesi dahil tüm haklar sonlandırılacak. Taahhüt edilen yerli malı aksamın kullanılmaması durumunda ihtar çekilecek ve ihtar süresinde gerekli şartlar tamamlanmazsa sözleşme feshedilecek ve üretim lisansı iptal olacak. Bununla birlikte, Resmi Gazete’de yayımlanan ilana göre, ETKB üç ilde 12 adet YEKA belirledi. Yeni YEKA alanlarından üçü Antalya’nın Gazipaşa ilçesinde, üçü Muş’un Bulanık, Merkez ve Korkut ilçelerinde, altısı ise Van’ın Özalp (3) ve Başkale (3) ilçelerinde yer alıyor.

Uluslararası Yenilenebilir Enerji Ajansı (IRENA) “Yükselen Piyasalar ve Gelişmekte Olan Ekonomilerde (EMDE) Adil ve Kapsayıcı Enerji Dönüşümü” isimli raporunu yayımladı. Rapor EMDE’lerin enerji planlaması, finansmanı, sürdürülebilir yakıtlar ve bunların sosyal boyutuna odaklanıyor. Rapora göre enerjiyle alakalı küresel karbon emisyonlarının üçte ikisinden sorumlu olan EMDE’lerin enerji dönüşümünü hızlandırmak 1,5°C hedefi çerçevesinde önem taşıyor, enerji dönüşümü için yenilenebilir enerji yatırımlarının hızlanması gerekiyor. Bununla birlikte 2023 yılında ilk kez 2 trilyon doları aşan küresel enerji yatırımlarının büyük çoğunluğu Çin, Hindistan ve Brezilya gibi büyük EMDE’lere giderken, dünyanın geri kalanı yatırımların yalnızca %10’ununu alıyor. IRENA EMDE’lerdeki enerji yatırımlarını arttırmak, adil ve kapsayıcı enerji dönüşüm sürecini sağlamak için risk azaltma araçlarına ve kamu kaynaklarının güçlü bir şekilde kullanılmasına ihtiyaç duyulduğunu vurguluyor.

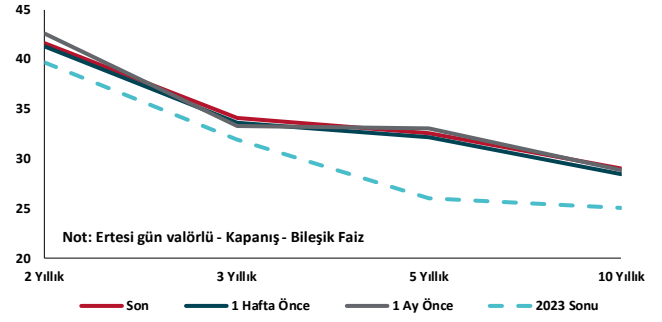
Kalkınma Gündemi



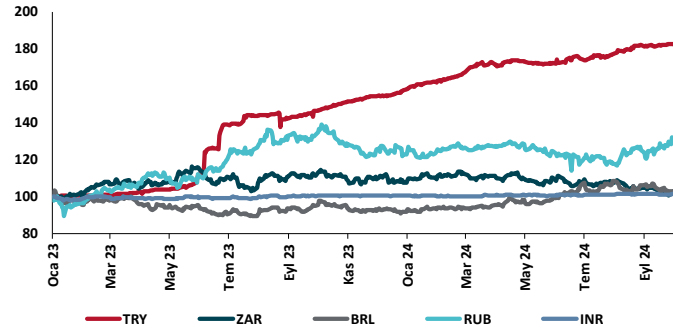
TCMB Faiz Koridoru



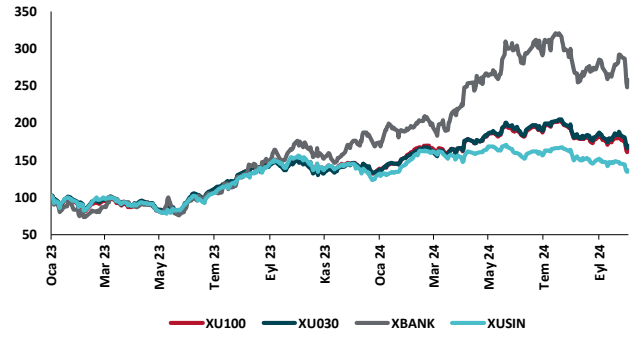
Hazine Tahvillerinde Getiri Eğrisi (%)



USD/GOÜ Para Birimleri (30/12/2022=100)



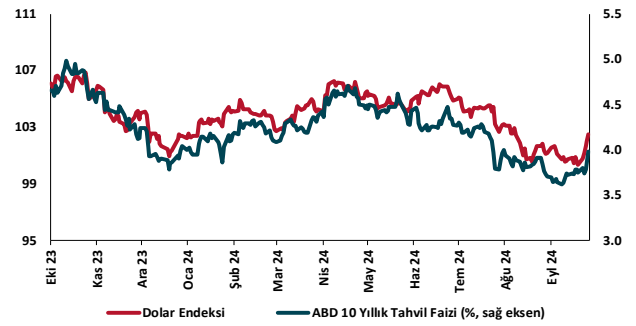
Ulusal Hisse Endeksleri (30/12/2022=100)



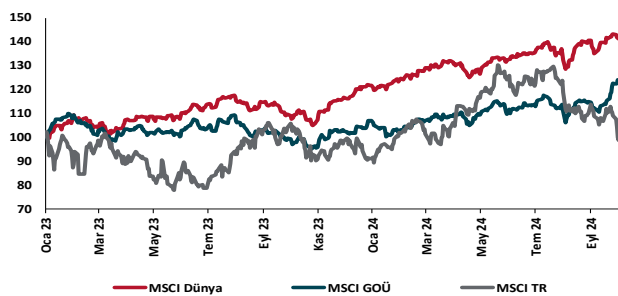
Türkiye'nin 5 Yıl Vadeli CDS Spreadi (baz puan)



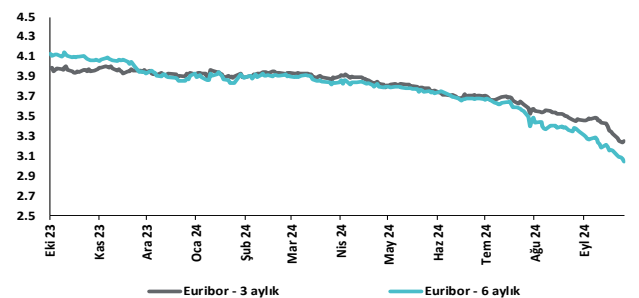
Dolar Endeksi ve 10 yıllık ABD Hazine Tahvil Faizi



MSCI Hisse Endeksleri (30/12/2022=100)



Küresel Gösterge Faizler (%)





Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

Meclisi Mebusan Cad. No 81

Fındıklı İstanbul 34427, Türkiye

tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2024 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.